

cev, dovoljena je razdelitev tega oddelka v dve paralelki; tako ima sedaj I. razred ljubljanske gimnazije tri paralelke.

— (*Domača obrtnija.*) Znani podvzetnik gosp. Luka Tavčar v Ljubljani je te dni izvršil nekaj, kar je na čast ne le njemu, marveč naši domači obrtniji sploh. Dne 24. avgusta je namreč prevzel 22 vojaških barak za Mostar v Hercegovini, zdaj pa, to je čez 5 tednov, so te barake že vse gotove in so se naložile na železnico, da se odpeljejo v Mostar in tam postavijo. Lesa se je potrebovalo okolo 50.000 km. in vsega je pripravil tukajšnji trgovec gosp. Hren v ravno tem kratkem času. To je pač naglo delo in lepo spričevalo naši domači obrtniji. — Za nadziranje in vodstvo tega dela je bil z Mostara sèm poslan poseben izveden inženir.

— (*Obrtniško društvo*) se snuje tukaj. Kakor „Slovenec“ poroča, se je v soboto zvečer zbralo blizu 40 obrtnikov na Perlesovem vrtu, da se dogovore o ustanovi obrtniškega društva za Ljubljano. Predsedoval je tiskar Klein. Govorili so Regali, Klein, Železnikar, Rudholzer, Drelse itd. V začasni odbor so bili voljeni gg. Klein, Škrbinec, Kunc, Železnikar, Žitnik, Šturm, Sark, Potočnik, Hubmajer, Rudholzer in Drelse. Ta začasni odbor bo izdelal pravila, ter jih predložil vladi v potrjenje.

— S pošte, ki je na vrhunci gore Vezuva, smo, kakor smo zadnjič omenili, dobili od naših popotnikov telegram v Ljubljano, da so po prečudni železnici, ki na dratenih vrvi v vleče popotnike kvišku, srečno dospeli na goro, ki je nekoliko viša od Šmarne gore. Naj o tem jako zanimivem potovanji povemo še nekoliko iz cenjene popotne torbice. Nekoliko časa se peljejo popotniki na kolah po cesti na eni strani hriba, katera se zmerom sik-sak vije, potem pa se pride do štacijona, kjer se vsedejo v železniški voz, ki jih vleče kar naravnost kvišku, dokler ne pridejo do štacijona, kjer stopijo z železničnega voza, da potem peš koračijo zmerom višje in višje po sila strmi in težavni poti, na kateri se noga v pesek do člankov vdira. Prav do žrela, kjer Vezuv ognjeno lavo iz sebe meče, gre malokdo, kajti že krog in krog se sliši neprenehano strahovito bučenje in bobnenje, kakor da bi notri v gori peklena kuhinja bila, katera z gostim dimom iz sebe meče vroči pepel in lavo, zato ni čuda, da se v okolici podnožja Vezuvovega vidijo celi hribi že v prejšnjih časih izbljuvane črne lave, vmes pa drevje, vrti in vinogradi, v katerih presladko grozdje raste, ki daje ono imenitno vino, kateremu je ime „lacrymae Christi“ (Kristusove solze). — Naši popotniki so se dopoldne ob pol 10. uri iz Napolja na pot podali in z gore popoldne ob pol 5. uri dol prišli.

— (*Poštna filiala na kolodvoru južne železnice*) ima po sklepu c. k. kupčijskega ministerstva nehati. Kranjska kupčijska in obrtnijska zbornica, soglasno z mnogimi ljubljanskimi trgovci, se je na korist tukajšnjemu prometu iskreno potožila za obstanek tega poštnege urada, pa brez zaželenega uspeha. Sl. ministerstvo je, kakor se sliši, zaradi stroškov, ki jih državi prizadeva ta poštica, ukazalo njeno odpravo, mi pa bi vedeli namesto tega svetovati kaj drugega, s čemur bi se kaj več nepotrebnih stroškov prihranilo, in to je, naj se odpravi oni poštni komisarijat, za katerega gosp. Ratoliska vleče lepo svoto, a čemu? — Ali zaradi kake kontrole? Vsaj je kontrola v rokah poštnege upravnika. Al žalibog, da imamo v ljubi naši Avstriji tolikrat po nepotrebnem kontrolo nad kontrolo!

— (*Živinorejcem naznanilo.*) Gospod Lasnik iz Bischofshofena na Koroškem naznanja, da je nakupil 12

lepih juncev in 12 telic Pincgavskega plemena, ki se bodo prihodnji ponedeljek v Kranji licitando prodali.

— (*Poberki iz časnikov.*) Med mnogimi lažmi, ki jih po svetu raznaša vsak list v prognanstvu bivajočega „Laib. Wochenbl.“, je ena posebno interesantna v zadnjem listu, v katerem Deschmannov organ iz „zanesljivega vira“ (aus verlässlicher Quelle) popisuje shod narodnih poslancev zvečer pred začetkom sedanjega deželnega zbora. Naj „Novice“ ta pikantni roman svojim nemškega jezika zmožnim bralcem priobčijo v izvirnem tekstu, ki se glasi ta-kole: „Die Debatte in dieser Versammlung soll eine sehr erregte gewesen sein. Ritter v. Terstenischki soll entschiedenen Protest gegen den Eintritt eingelegt haben und P. Klun, der gehorsamste Sohn des allgewaltigen Vaters, soll gleichfalls ein energisches Veto abgegeben und mit erhobener Stimme vor dem Eintritte gewarnt haben. Dr. Vošnjak, der am Tage der Versammlung seine Meinung in einem Leitartikel des „Slov. Narod“ der Welt bekannt gegeben, reuifürte diesmal mit seinen Anschauungen und Ritter v. Terstenischki, seinen Einfluß schwinden sehend, soll wuthentbrannt die Versammlung verlassen haben. Und so erschienen denn die nationalen Abgeordneten mit Ausnahme der genannten zwei Separatisten und des Dr. Zarnik, welcher einen zehntägigen Urlaub sich erbeten.“ — Tako Deschmannovo glasilo popisuje dramo onega večera. Kako resničen je popis, kaže že samo to, da gosp. Klun v onem shodu še pričujoč ni bil, ker se je že v Ribnici pripravljaj na pridigo, ki jo je v nedeljo imel na ondašnji novi maši! — Tako svetu svojo poštenost kaže ona klika, kateri trobentač je „Laib. Wochbl.“

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Zmerom in zmerom se ponavlja novica, da se snideta naš cesar in car ruski, in da le to se ne vé, kje bode ta shod, ki ga je neki sprožil Bismark.

— Angleški časnik „Standard“ objavlja, da bode Avstrija zdaj, ko se ogersko ministerstvo ne upira temu več, privolila, da se Srbija proglasi za kraljestvo.

— Tukaj kakor v Berlinu se nemški liberalci čedalje glasneje oglašajo za grofa Andrassy-a, da bi ga spravili zopet na krmilo ministerstva vnanjih oprav namesto Haymerla. To pač očitno kaže, kako je na kant prišla „nemško-narodna“, poprej „ustavoverska“ stranka, da zdaj na trebuhu leži pred Andrassyem, kateremu je pred dvema letoma tako neumorno grob kopala! Al celó malo upanja ima ta koterija zdaj do poviška Andrassy-a, ki bi se pač tudi sam rad skobacal do nekdanje vsemogočnosti.

— Novi predsednik upravne sodnije, grof Belcredi, po katerem so bili izvolitvi njegovi nasprotni časniki tako hudo planili, je s svojim predsedniškim ogovorom tako zamašil usta opozicijalcem, da strmé in se mu čudijo. Njegov ogovor je pa tudi ves vnet za pravico in za nič drugega. In tako je prav. Nasprotniki so od njega pričakovali gotovo kakih političnih izjav; ker pa takih ni bilo, so zdaj kar omolknili in debelo gledajo.

— Ministerstvo nauka in bogočastja je izdalo ukaz, kako se ima izvršiti postava od l. 1874. o doneskih kverskem zakladu za l. 1881. do 1890.

Iz Gorice. — „Evviva l'Italia!“ Taki in enaki glasovi so se neki — kakor „Soča“ poroča — slišali oni teden na goriških ulicah. Na glas so izdihovali po obljubljeni deželi menda možje iz Gorice domá, ko so bili dobre volje. V njih družbi je bil neki tudi en c. k. uradnik. To je pa menda gotovo, da so enega vsled onih vzdihljajev zaprli. Možem se predobro godi, zato

jim je dolg čas po deželi, kjer se plačuje davek od žita v mlinu. Tržaški „Cittadino“ sicer pravi, da takih klicev ni jemati zaresno, ker močje so ga pili; se ve da ne, vsaj „in vino veritas“ ali da se v vinu resnica izpozna, ne velja več, zlasti takrat ne, kedar se ljudje po odkritosrčnosti svojih izjav nekoliko opečejo! Gorica je drugače mirna, v njej ne gori nikjer, da bi se videl velik plamen z vetrom. Tu pa tam pa vendar tli žrjavica pod pepelom. Včasih odleti kaka iskrica, ki se imenuje ne po domači šegi telegram, in taka iskrica se pokaže potem tam doli daleč, od koder prihajajo oranže ali pomeranče v naše kraje. Kaj hočemo, iskrice so: morda sčasoma izrastejo do isker! — Kmetijska šola na slovenskem oddelku se začne letos vsled deželno-zborskega sklepa s 1. dnem novembra. — Župani in očetje, ki nameravajo iz svojih občin sinove odposlati v to prekornostno šolo, imajo še čas odločiti se in oddati dotične prošnje. — Gosp. Jos. Ivančič, dozda profesor na gimnaziji pazenski, pride kot tak na goriško gimnazijo; g. Lovre Urbančič, dozda suplent na goriški gimnaziji, pride za profesorja na višo realko goriško. Oba sta Slovenca, in sicer z Goriškega. — Gosp. drd. Fr. Kos, profesor zgodovine, pride za suplenta na goriško gimnazijo.

— Grof Franjo Koronini je bil 4. dne t. m., kakor naznanjajo telegrami iz Gorice, zopet za poslanca voljen v državni zbor.

Iz Trsta. — Ker se je kolera tudi v Meki prikazala, je pomorska oblastnija tudi za egiptovske dežele kontumacijo ukazala in svoj sklep, vsled katerega je parobrodom Lloydovim odločena bila neka nova pot po rudečem morju, za zdaj ustavila zato, da se ladije ognejo nevarnosti okuženim biti po koleri in jo zatrositi v naše dežele.

— V tukajšnji škofiji se je oglasilo letos 6 mladenčev v semenišče. — Za malo semenišče se darovi še vedno nabirajo in ker ni še potrebne vsote nabrane, podpirajo se nadepolni gimnazijalci.

Iz Pazina. — Gosp. Jožef Križman, kaplan pri sv. Ivanu poleg Trsta, imenovan je za začasnega profesorja veronauka na tukajšnji gimnaziji, na kateri bo odslej po ministerskem ukazu hrvatski jezik obligaten za Hrvate in italijanski za Italijane.

Galicija. — Deželni zbor je vladno predlogo o upravnih reformi skonca zametaval. Zda pa se je menda posrečilo Dunajevskemu, Zyblikiewiču in Vodzickemu za pretres te predloge voljeno komisijo na drugo pot zavrniti. Vendar so obravnave komisije strogo tajne, toraj se ne ve, kako bo komisija odgovorila vladnim vprašanjem. V zbor bo prišla ta reč še le okoli polovice oktobra.

Iz Rima. — Z ozirom na bližnje kanonizacijske slavnosti, v katere dohaja mnogo katoličanov iz vseh dežel v Rim, je sveti oče papež sedanje sveto leto ki bi se bilo imelo končati o vseh svetih, podaljšal do 8. decembra t. l., pa škofom vseh evropskih škofij prepustil, da se tega podaljška poslužijo po svojem predvidku.

Francosko. — Francosko ministerstvo ni v najprijetnejšem položaju. V največi zadregi je minister za notranje poslove. V soboto napil je v Sasansolimu Constanta zdravico Gambetti, kot predstojniku večine. Zanj torej ne obstoji Ferryjevo ministerstvo, da si mu je fakično še sam član.

Nemško. — Na Nemškem je sporazumljenje med Rimom in nemško vlado še vedno na istem mestu, a pričakuje se, da se bodo ugodno za Rim zaseli izpraznjeni sedeži škofov in se tako uglađil pot do sprave.

Iz Petrograda. — Kmalu se tukaj snide posebna vojaška komisija pod predsedstvom generalnega adjutanta grofa Kotzebueja, da se posvetuje o nameravanih vojnih novotarijah. Te zadevajo: 1. Razdelitev armade evropske Rusije v štiri teritorialne armade; 2. slučajno predrugačenje vojnega ministerstva; 3. spojitev vojne pisarne z glavnim taboriščem, in 4. izpeljava uže sklenene avgmentacije kavalerije.

Turčija. — Turški sultan zahteva, naj nove krščanske države poplatijo turški državni dolg; uže ga je razdelil tako-le: Bolgarija ima prevzeti 720 milijonov frankov, Bosna in Hercegovina 800, Grška 200, Srbija 130, Rumunija 130 in Črnagora 133. — Sultan naj pride po-nj! — Na Turškem se roparji tako množé, da ni več varno ne le nobeno premoženje, temuč tudi nobeno življenje. Turško telo gnjije.

— Albanci so začeli bolj in bolj uvidjati, da se je treba tudi njim odtrgati od turške države, kakor to nameravajo in so deloma že izvršili drugi balkanski narodi, Srbi, Bolgari in Grki. Nek Albanec Jusuf Al Bey hoče v Sofiji ustanoviti list „Tarla“, ki bo v arbanaškem jeziku zagovarjal samostojnost albanskega naroda pod ruskim pokroviteljtvom. Karakteristično je, da imajo tudi Albanci do Rusov največ zaupanja.

Bolgarija. — Ustanovil se je vpravni svet, ki ima to-le področje: 1. On odgovarja na vprašanja, ki mu jih ministerstvo stavlja, 2. on presodi, kake postave naj se „sobranju“ v potrjenje predložé; 3. izdelati ima gospodarstvene načrte; 4. on odločuje pri upravnih prepirih; 5. pregleduje državne račune; 6. rešuje pritožbe zoper uradnike in uradne določbe; 7. slednjič ima knezu naznariti, če se je kje ustava prelomila.

Hercegovina. — Tukaj se kažejo vedno večji neredi. Stojna sodba, oklicana v okrajih: Gačko, Bilek, Nevesinje, Stolac in Trebinje, raztegnila se je na vse mostarsko okrožje.

Iz Amerike. — Predsednik združenim državam severne Amerike Garfield, obstreljen od hudobneža, je umrl 19. dne t. m. Vsa Amerika žaluje na grobu tega poštenjaka, ki je kot sin ubozega kmetovalca povspel se od delavca, kočijaža, brodarja, korakona v armadi do generalmajorja in naposled 1. decembra 1880. l. do najvišje časti, ker bil je ta dan izvoljen predsednikom zjedinjenih držav. Bil je izvršen državnik in možak, posebno v Ameriki redkega značaja. — Na njegovo mesto je izvoljen podpredsednik Arthur.

Telegram „Novicam“.

Konjice na Štajarskem 4. oktobra.

Velečastiti gosp. nadžupnik Ulaga je danes umrl. Žalost velika!

Žitna cena

v Ljubljani 28. septembra 1881.

Hektoliter: pšenice domače 9 gold. 10 kr. — banašdk 10 gold. 3 kr. — turšice 5 gold. 53 kr. — soršice 7 gold. 50 kr. — rži 6 gold. — kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — prosa 5 gold. 3 kr. — ajde 5 gold. 30 kr. — ovsa 3 gold. 8 kr. — Krompir 1 gold. 60 kr. 100 kilogramov.